

Science initiative “Universum”

FROM HYPOTHESIS TO DEVELOPMENT

Proceedings of XXXXVII International scientific conference

Berkeley

Mar 16, 2019

www.iscience.me

Proceedings of XXXXVII International scientific conference –From hypothesis to development. Morrisville, Lulu Press., 2019. 104 p.

Science initiative –Universum

mail@iscience.me

www.iscience.me

Proceedings of 47th International Scientific Conference –From hypothesis to development. Broad subject.

Published by Lulu Press, Inc.

Lulu Press, Inc.

627 Davis Drive, Suite 300,

Morrisville, NC 27560

© Authors of papers, 2019

© Science initiative –Universum, 2019

ISBN: 978-0-359-51285-0

Contents

SECTION 6. Pedagogical sciences

<i>Ereimina L.E.</i> FOR THE FORMATION OF READINESS FOR FAMILY LIFE AMONG BOARDING-SCHOOL TYPES' CHILDREN	9
3	

SECTION 7. Psychology

<i>Zablotska-Siennikova N.V.</i> MINIMIZING WORKERS RESISTANCE TO CHANGES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	9
8	

SECTION 6. Pedagogical sciences

Єрьоміна Лілія Євгенівна

Науковий керівник — канд. пед.наук, доцент Федорова О.В.

Мелітопольський державний педагогічний університет

**FOR THE FORMATION OF READINESS FOR FAMILY LIFE
AMONG BOARDING-SCHOOL TYPES' CHILDREN**

**ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО СІМЕЙНОГО
ЖИТТЯ ВИХОВАНЦІВ ШКІЛ-ІНТЕРНАТІВ**

Annotation. In article submitted the results of theoretical and experimental research the problem of formation institutions' interns readiness for family life; the essence and peculiarities of this process in the elderly adolescents are characterized by the consequence of a residential type; diagnosing the levels of inmates' of residential institutions for family life readiness; the social-pedagogical conditions for the formation of the inmates' residential institutions for family life readiness have been developed and tested.

Key words: family, family life, inmates of residential institutions.

Анотація. У статті представлено результати теоретичного та експериментального дослідження проблеми формування готовності до сімейного життя вихованців закладів інтернатного типу; розкрито сутність та особливості цього процесу у старших підлітків-вихованців закладів інтернатного типу; здійснено діагностування рівнів готовності вихованців закладів інтернатного типу до сімейного життя; розроблено й апробовано соціально-педагогічні умови формування готовності вихованців закладів інтернатного типу до сімейного життя.

Ключові слова: сім'я, сімейне життя, вихованці закладів інтернатного типу.

Актуальність теми нашого дослідження викликана необхідністю розв'язання наступних суперечностей: об'єктивними процесами становлення українського суспільства, дружнього до дітей та проблемами перехідного періоду від інституційної системи догляду вихованців у закладах інтернатного типу до різноманітних форм, максимально наближених до батьківської сім'ї; вимогами, що висуваються до майбутніх випускників закладів інтернатного типу та чинним змістом, формами, методами та прийомами їх підготовки до сімейного життя; соціальним запитом до формування готовності вихованців закладу інтернатного типу до сімейного життя і недостатньою розробленістю та упровадженням соціально-педагогічних умов цього процесу.

Подолання суперечностей, на наш погляд, є можливим завдяки впровадженню наступних соціально-педагогічних умов: формування базових сімейних цінностей як цінностей малої групи; залучення вихованців до добродійної діяльності, подолання сімейної депривації через налагодження сімейних зв'язків.

На основі аналізу науково-педагогічних джерел, а також досвіду сучасної соціально-педагогічної практики, нами було уточнено сутність поняття –готовність вихованців закладу інтернатного типу до сімейного життя|| ми визначаємо як складне особистісне утворення, результат планомірного і цілеспрямованого процесу підготовки вихованців закладу інтернатного типу до сімейного життя, що характеризується наявністю знань про соціальні ролі у сім'ї, усвідомленням цінностей сімейного життя та вмотивованістю відповідальної поведінки за прийняття стратегічно важливих рішень.

Структура даного поняття представлена трьома компонентами: когнітивним, емоційно-ціннісним та діяльнісним.

« From hypothesis to development »

Показниками когнітивного критерію є наступні: матримоніальні уявлення щодо основ створення та функціонування майбутньої сім'ї; знання прав та обов'язків подружжя; знання у сфері духовно-морального самовдосконалення для майбутнього сімейного благополуччя. До показників емоційно-ціннісного критерію ми віднесли такі: мотивація до виконання соціальних ролей чоловіка/дружини, батька/матері; мотивація до створення сім'ї та відповідальне батьківство/материнство; ставлення до сім'ї як до найвищої цінності. І, відповідно, показниками діяльнісного – є вміння моделювати образ майбутнього сімейного життя; вміння приймати рішення та бути відповідальним за наслідки своїх вчинків; вміння спілкуватися з представниками протилежної статі.

У процесі діагностування було охарактеризовано такі рівні: низький, середній та високий.

Низький рівень характеризується відсутністю матримоніальних уявлень щодо основ створення та функціонування майбутньої сім'ї; вихованці не знають прав і обов'язків подружжя; не володіють знаннями у сфері духовно-морального самовдосконалення для майбутнього сімейного благополуччя. У підлітків цього рівня не сформована мотивація до виконання соціальних ролей чоловіка/дружини, батька/матері; вони демонструють замкненість та усамітненість, нівелюють значущість усвідомленого батьківства. Вихованцям вказаного закладу бракує знань про способи прояву доброти, чуйності та емпатії через наявний вітагенний досвід. Також вихованці закладу інтернатного типу не мають моделі сімейного життя, характеризуються безвідповідальністю, а їх вчинки є неконтрольованими та непередбачуваними; їх спілкування з представниками протилежної статі є переважно конфліктним, або відсутнє взагалі.

Середній рівень готовності до сімейного життя вихованців закладу інтернатного типу характеризується поверховими знаннями про створення та функціонування майбутньої сім'ї, з приводу прав і обов'язків чоловіка/

дружини – мають неповну поінформованість; в них спостерігається потреба у родині, хоча час від часу виникає обурення на членів родини. Мають мотив для обрання чоловіка/ дружини, але слабо орієнтовані на усвідомлене батьківство. Через наявний вітагенний досвід вихованці закладу не можуть надати пояснень сутності прояву доброти, чуйності, дбайливості та емпатії. Під час моделювання образу майбутньої сім'ї, у вихованців виникає ряд труднощів. У вихованців закладу інтернатного типу відсутнє вміння прогнозувати наслідки власних дій, а через це – добродичність та турбота з їх боку мають випадковий характер. З представниками протилежної статі спілкуються виключно у разі потреби, не виявляючи інтересу.

Високий рівень готовності до сімейного життя вихованців закладу інтернатного характеризується наявністю знань про права і обов'язки чоловіка/ дружини, а також володіють системними знаннями про соціально-психологічні основи створення майбутньої сім'ї; характеризуються ціннісним ставленням до сім'ї та сімейного життя, потребою у родині, а також мають мотив вибору чоловіка/ дружини. Вони, не зважаючи на вітагенний досвід, мають повні знання про важливість плекання у сімейному житті доброти, чуйності, дбайливості та емпатії; вихованці, розкриваючи власні очікування, моделюють майбутнє сімейне життя; демонструють вміння самостійно ухвалювати рішення та нести відповідальність за дії та вчинки, характеризуються надійністю у взаємодії добродичністю та безумовною турботою; спілкування з представниками протилежної статі характеризується взаємною повагою, змістовністю та доброзичливістю.

У процесі діагностичного дослідження здійснено соціально-психологічну характеристику старших підлітків-вихованців закладу інтернатного типу. Встановлено, що психолого-педагогічний розвиток вихованців характеризується певними властивостями: з одного боку – потребою в увазі, підтримці та визнанні, наявністю інтересу до життєвих подій, а з іншого боку –

« From hypothesis to development »

затримкою психічного розвитку, слабким рівнем інтелектуального та фізичного розвитку; низьким рівнем навчальної мотивації й самооцінки.

Отже, особливості формування готовності до сімейного життя вихованців закладу інтернатного типу, суть яких полягає в тому, що процес підготовки до створення сім'ї розгортається в соціокультурній системі виховання закладу; суб'єкт і об'єкт активності співпадає; підготовка до сімейного життя старших підлітків потребує підтримки та уваги як з боку педагогів і батьків (та осіб, які їх замінюють), а також – прийняття ними шляхів особистісного розвитку.

Література:

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. К. : Логос, 2003. 134 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості // Вибрані наукові праці. Чернівці : Букрек, 2015. Т. 1. 840 с.
3. Грітчина А.І. Формування цінностей сімейного життя у вихованців закладів інтернатного типу: монографія / Канішевська Л.В., Свириденко С.О., Кузьменко Л.В., Бернацька О.Б. та ін.; за заг. ред. Канішевської Л.В. Харків : –Друкарня Мадрид, 2015. С. 190–208.

